

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת בחוקותי

בס"ד, עש"ק פרשת בחוקותי
כ"ז אייר תשע"ב – שנה ג' גליון ק"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
8:50	8:13	7:11	8:58	9:17
6:56	7:11	8:07		

מבוסס על חידושי מולד סיני ליל שני שנת 1101, 4 חלקים

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם. ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו (כו ג-ד)

הנה כבר נתקשה רש"י מהו אם בחקתי תלכו שאם הוא על קיום המצות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה. ועוד צריך להבין מהו לשון תלכו מאי שייך הליכה במצות, הול"ל אם חקתי תעשו או כיוצא בזה. וגם להבין כפל הלשון ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם. וגם להבין מה שפסק את שבתתי תשמרו ל'אם בחקתי תלכו וגו'.

והנראה לומר שזה איתא בזה"ק (ח"ג קיג) וז"ל: מאי ועשיתם אותם כיון דאמר תלכו ותשמרו, אמאי ועשיתם. אלא, מאן דעביד פקודי אורייתא ואזיל באורחוי, כביכול כאלו עביד ליה לעילא, הוא, כאלו עשאני, ואוקמוה. ועל דא ועשיתם אותם. ועשיתם אתם כתיב ודאי, והואיל ומתערי עלייכו לאתחברא דא בדא, לאשתכחא שמא קדישא כדקא יאות, ועשיתם אתם ודאי, כגונא דא אמר רבי שמעון, 'יעש דוד שם' (שמואל ב ח), וכי דוד עבד ליה. אלא בגין דאזיל בארחי דאורייתא, ועביד פקודי אורייתא, ואנהיג מלכותא כדקא יאות, כביכול, עשה שם לעילא.

ועפ"ז יש לומר מצותי תשמרו הוא על קיום מצות לא תעשה, ועשיתם אתם הוא על קיום מצוות עשה. והנה ידוע שלפני כל מצוה ומצוה שאנו מקיימים, אנו אומרים שני דברים, אחד

ל'שם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה' היינו שע"י כל מצוה ומצוה שאנו עושים יגרום תיקון ויחוד והעלאת השכינה, כי עיקר כל עבודה ומצוות היא כדי לעלות המלכות בשרשו, כמו שאיתא בזה"ק הקדוש (ח"ג רפא). שבכל אורייתא ובפקודין דילה, לאו איהי אלא למפרק שכינתא. וזה ע"י שאנו מכוונים בקיום המצוות כדי למפרק לשכינתא שאז יש תיקון למלכות, וכשהיו המלכות בשלימות יהיה התיקון השלם בב"א.

ועוד אנו אומרים לפני כל מצוה ומצוה 'ותר"ג המצות התלויות בה' היינו שזה ידוע (זה"ק קכג): שכל המצוות כלולות זו בזו, שבכל מצוה יש בו תרי"ג חלקים ושורשים מהתרי"ג מצות אחרות. והנה ידוע (מגיד מישרים וישלח) שיש שני בחינות חק ומשפט, שחק הוא במלכות, וגם חק הוא דבר שאין השכל של בני אדם משיג אותו, משא"כ משפט הוא דבר שדעת בני אדם מבינים ומשיגים טעמו של דבר, אבל הרי דברנו שבכל דבר כלול כל שאר הדברים, ואם כן גם בשאר מצות שהם בחינת משפט יש בהם ג"כ חלק חק שלא מבינים הכול, כי בכל דבר יש עמקות שלא יכולים להשיגו.

מייני השפעות טובות בעולם (רעוא דרעיון תש"ס לפ"ק)

וזהו אומרם אם בחוקתי תלכו שאם אתם רוצים שיהיה עליה והליכה למלכות בחינת חק, הוא ע"י ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם' שתעשו ותקיימו את התרי"ג המצוות בשלימות, כי נכלל

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו ז"ע

**אם פִּקְחָמִי תִּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ
וְעִשְׂיֵתֶם אִתָּם** (כז א)

איתא במדר"ר (ויק"ר לה ז), ועשיתם אותם אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאלו עשיתם עצמכם ע"כ. ויש לבאר ע"פ דברי הנועם מגדים עה"פ 'ולשם ילד גם הוא אבי כל בני עבר' וגו' (בראשית י כא), וביאר כי מי שלומד תורה עם בן חבירו הוא כאלו ילדו (פנהרין יט); וכנאמר 'אלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר הו"ה' (במדבר ג א) דע"י שמשוה למד עם אהרן ובניו תורה הוא כאלו ברא אותם. וזה מש"כ 'ולשם' ששם יען שלמד תורה ומצות 'ילד גם הוא' שהוליד עצמו ע"י שסגל מצות ומעש"מ, אבי כל בני עבר שהוא היה האב מי שלמד בישיבתו, והיה לו עוד יתרון שהוליד עצמו ע"י התורה. וזה דאמר המדרש ועשיתם אותם אם אתם משמרים את התורה כאלו עשיתם את עצמכם, כמו שם בן נח.

(פרי חיים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

**כֹּל יְמֵי הַשְּׂמִיחָה תִּשְׁבֹּת אֶת אֲשֶׁר לֹא שִׁבְתָּהּ
בְּשִׁבְתֵּיכֶם בְּשִׁבְתֵּיכֶם עֲלֶיהָ** (כז ב)

ודבר נחמד שמעתי משם הגאון הקדוש מוהר"ר אריה ליבש מלאנצהיים זצ"ל, כל ימי השמחה והגלות והחשכות, תשבות כבהירות של שבת, את אשר לא שבתה בשבתותיכם בשבתכם עליה מה שלא היה לכנסת ישראל שבתות מאירין ובהירין בימי שלוה בארץ הקדושה בזמן המקדש, כי בזמן הגלות והשמחה יש לישראל עובדי השם שבתות מאירין, מה שלא היה בימי המקדש, והוא את אשר לא שבתה הארץ בכל כך כהירות בשבתותיכם בשבתכם עליה ודפח"ח. מתוק מדבש.

(נוצר חסד מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי וְעָקוּב וְגו' (כז ב)

פירש"י ז"ל: כי לקח מן אליהו את וא"ו לכשר את בניו בבית משיח צדקינו. ולכאורה מדוע דוק את וא"ו. ולדעתי, כי ע"י תורה שבעל פה יהיה גאולה, תורת רבי עקיבא, כדברי המדרש (ויקרא ג) אין הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות. ולזה אמר האר"י ז"ל (לקושי תורה ויחי) כי רבי עקיבא הוא יעקב אבינו ע"ה, ורמז ע"ז מנ"ק 'אביר יעקב' (בראשית מט כד) אתון רבי עקיבא. ולזה בירושלמי נאמר עקיבה בהא, ובבבלי נאמר עקיבא בא'. וזה לצאת די שני הגרסות נאמר יעקוב מלא וא"ו, שהוא ה"א של רבי עקיבא, מספר וא"ו, כנגד תורה שבע"פ וא"ו סדרים שעל ידו יהיה הגאולה האחרונה. (בית אבות מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

וְנָתַתִּי אֶת פְּגָרֵיכֶם עַל פְּגָרֵי גִלּוּלֵיכֶם וְנִגְעַלְהָ נַפְשֵׁי אֲתָכֶם (כז ג)

גלוליכם מלא דמלא וא"ו י"ד. והענין נתבאר שאמר מרן רוח אפינו חיות נפשנו האיש אלהי רבי ישראל בן אליעזר (בעש"ט ע"ה נצבים ב), משל למלך שהיו לו שלשה אוהבים, וקטרגו עליהם שאינם אוהבים באמת להמלך, וצוה עליהם שיפרנס כל אחד כלב שלו מאוצר המלך, אחד היה חכם ומשכיל, ואמר, מה לי לפרנס כלב ולבזבו אוצר המלך על פרנסת כלב שלי, מוטב שאעשה עטרה למלך מהוצאה שהיה ראוי להוציא לפרנסת כלב, מאותן דברים בעצמם אעשה עטרה למלך. אוהב שני, פרנס וזן בדוחק את הכלב שלא ימות. השלישי, בזבו אוצרי המלך לזון את הכלב בהרחבה, ועל זה גידה המלך את הכלב בו.

והנמשל מובן. כי יש צדיקים בינונים ורשעים, ויש למעלה קיטרוג עליהם, ונתברר על ידי שצוה המלך לפרנס כלב היינו היצר הרע וגוף עכור מאוצר המלך, כי 'לה' הארץ ומלואה' (ההלים כד א), והחכם והמשכיל הצדיק עושה עם כל הדברים של עולם הזה יהודים קדושים ועמרות למלך, עד שמרוב אור ושמחה וחיות ודביקות נתמלט ממנו לגמרי הנאות וכסופין של עולם הזה ואין לו שום הנאה, כמו שאמר רבינו הקדוש (כתובות קד). לא נהניתי מעולם הזה אפילו באצבע קמנה, והרי שולחנו בכל יום היה שלחן מלכים ממש ככל מלכי וחורי הארץ.

אלא הדענין שהיה נפשו מלאה אור אלהי מדביקות ונועם זיו השכינה, וחיות התורה והמצות מרב כל, ובעת אכילתו ושתייתו וזיווגו היה כולם ביחודים קדושים, ובאור הארת זיו השכינה אשר אין תענוג בעולם כזה, ולערך זה הנועם, כל תענוגי גשמויות היו בטלים ומבוטלים ולא נעשו מהם רושם, עד שמרוב אור הקדושה לא נתפרנס הכלב מזה, והוא חוזר ונעשה מלאך קדוש משד יהודי נעשה מלאך סא"ל [שהוציא אות מ' משמו סמא"ל, ונעשה שם קדוש סא"ל, אחד משמות ע"ב. וסא"ל הוא מספר יחוד] יאהדונה".

ויש שאינו במדרגה הזאת, ומתענה ומענה עצמו בסגופים, ואוכל מעט להחיות נפשו שלא יבזבו אוצר המלך על פרנסת כלב אחד, גם זה טוב. וזה השלישי שהולך אחר שרירות לבו הרע לפרנס הכלב בריוח, עליו גידה המלך יצר הרע בנפשו, והוא עובר כל עבירות עד שיעשה תשובה וירצה עונו.

וזהו ונתתי את פגריכם כמבואר בוזהר (ח"ג כסב): חסרונין דילכו, יצר הרע. על פגרי גלוליכם שהוא הגוף עכור שהולך אחר תאות לבו למלאות תאותו, בגללו דוקא, ולזה גידה בו את הכלב הנקרא פגריכם, ולזה פגריכם מלא ז"ד של יצר הרע, גלוליכם מלא ז"ד של יצר הרע, והוא"ו של כתנת עור, נהירו דקיק, [כמבואר בספר עין חיים שער החשמל פ"ג, ענין עור, הוא סוד הקליפה החופפת הנקרא רע, ובתוכו נהירו דקיק קדושה, שהוא סוד ו' שבתוך עור. וכמבואר בוזה"ק (ח"ב כט) דהא לית סמרא אחרא דלית ביה נהירו דקיק ועיר מסמרא קדושה]. והוא באמת התענוג שיש בדברים הגשמיים אות וא"ו נהירו קדושה, אלא שצריך להעלותו למקורו לקדושה ביחודים קדושים, אמן כן יהי רצון.

(היכל הברכה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת אבות

על מסכת אבות מרבתינו ז"ע

וְאִינוּ נִבְהַל לְהִשְׁבִּיב, שׂוֹאֵל פְּעֻנָּן וּמְשִׁיב פְּהֶלְכָה (אבות פ"ה מ"ז)

ואינו נבהל להשיב אחר מדת הדין, אלא מקבל באהבה כל היסורין, כאברהם שלא הרחרח אחר מדותיו, ולא השיב אתמול אמרת 'כי ביצחק יקרא לך זרע' (בראשית כא יב) כנודע (כ"ד נה), כי כל מה דעביד רחמנא למב עביד (ברכות ב). וחלופיהם להמתיק הדין בעבור עמו ישראל באין עליו, [ואינו] נבהל להשיב [ל] אין, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל (מ"ק מו:), גזרנא דליבטל (זהר חדש רות).

שואל מאת הקב"ה כענין. מלביש הדברים באיזה דבר ובאיזה ענין, כגון אם צריכין לבנים מספר איזה ענין ישועות שעשה הקב"ה כענין זה וממשיך ישועה, ולפעמים מסתיר הרבר באיזה סיפור בעלמא, וכל זה שלא יבינו המקמריגים לקטרג. וזהו שואל ומבקש תפלתו כענין שהוא צריך, ואינו מגלה הענין מפני המקמריגים. ומשיב דבר בהלכה בהלכות התורה, כי הפעולה והשפע שיוצא על ידי חדושי התורה אין עליהם קיטרוג. וזהו ומשיב לכל אדם, אף צרכים הפשוטים כאלו היה הלכות תורה ומלביש הכל בתורה, וכך קבלתי מאדמו"ר הגאון הקדוש נר ישראל מוהר"ר אברהם יהושע העשיל מאפמא, וכל זה לחכם. אבל מי שזוכה לאין עליו, שואל מפורש ומשיב מפורש, יהיה לך כך או כך, וכן בכל ענינים, כמו שמצינו ברבי שמעון בן יוחאי (והל"ק ח"ב קד).

(נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו ז"ע

וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים (כז ד)

הלואי איך זאל ווערד זיין צו בעטן און מתפלל זיין (הלואי שאהיה ראוי לבקש ולהתפלל). בתוך כך פנתה אליו הרבנית הצדקנית זצ"ל ל בת רבינו, והשתדלה בעד האיש ההוא, באמרה הלא איש זה מחסידיו אבי הקדוש הוא, וכמה פעמים הבטיח לו ונושע, ומדוע אינך רוצה לעשות מבוקשו בזה. השיב לה ה' מנחת אלעזר: דיין טאמע האט געהאט ברייטע פלייצעס, און האט אזוי געזען ביי זיין טאמע הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ז"ע, אבער איך האב ביי מיינע הייליגע אבות נישט געזען מאן זאל צוואגן און מבטיח זיין ישועות (אבך היה לו כתפיים רחבות, וראה כמה אצל אביו הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא ז"ע, אבל אני לא ראיתי אצל אבותי הקדושים כשיטתו ישועות). ברם לבסוף נושע איש זה על ידי ברכתו אף שלא הבטיח לו.

פעם בא אחד מחסידיו של רבינו הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא ז"ע אחר פטירתו לחיי עולם הבא, אל חתנו כ"ק בעל מנחת אלעזר ז"ע, והוכיר עצמו שצריך לישועה גדולה. והרה"ק ז"ע נתן לו את ברכתו כדרכו. אבל הוא הפציר שיבטיח לו שיושע, ואמר שכן היתה לו כבר איזה ישועה על ידי הבטחת חתנו רבינו. והרה"ק המ"א רגז עליו ואמר שאין בכוחו להבטיח, והוסיף:

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

אם מותר לשנות תפילין של יד לשל ראש. סימן מב.

א. אם נפסק הרצועה של יד סמוך לקשר יעשה הקשר ברצועה ארוכה למטה, ואותו חתיכה שהיה בה

סברא זאת מבוררת, ועל כל פנים מודה שבחתיכה אחת יכול להפוך אם למעלה רעוע וחלוש ולמטה חזק יכול להפוך הוא הדין דיכול לקשור החתיכה למטה ויעשה בה כריכות אצבעות וקשירה על היד וזה טוב יותר מלגנוז אותה. ומה שהביא ראי"ה מתוספות (שבת צח. ד"ה הניחא) גם זה אינו, חדא דר"ת אינו מסכים לזה, ועוד שם נראה לכל הגנאי והבזיון בכל הדרך, ובכאן אינו נראה לעולם ועד, ולכן הלכה ברורה כמו שכתבתי¹:

~~~~ זר זהב ~~~~

ואין לגנוזם². מרן האר"י³ פסק בפירוש שאין קפידה בזה בטלית והוא הדין הכא, אפילו אם תרצה לחלק בנתיים, סמוך על דברי גאון עוזינו הט"ז (סימן קנד סק"ז)⁴ שפסק דיותר טוב להוריד מקדושה חמורה לקדושה קלה מליגנוז, ובפרט כאן שאין כאן אפילו ריח של הורדה כמו שפסק מרן הרב ב"י (סימן לג)⁵ והגאון אליהו רבא (סק"א)⁶.

ומה שחילק הגאון המגן (סק"ג)⁷ בין חתיכה לחתיכה אין

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

שפיר ה"ל גניזתה, ע"ש. וכן המגן גבורים (שלטי הגבורים כאן סק"א) הביא דברי הט"ז לדין תפילין, ואחר שהביא דברי המג"א ה"ל כתב – ואנו בענינו לא באנו לידי מדה זו, ולדעתנו הדבר ברור דיותר בזה, דע"כ לא שייך מוריד מקדושה חמורה לקלה רק היכא שיש עליו קדושה כמו ס"ת שבלה וכדומה, דאם יעשה ממנה קדושה קלה אז מורידין אותה מקדושתו, אבל כאן אי נימא דאסור לקשור אותן למטה א"כ ממילא יהיה על אותה החתיכה דין תשמישי קדושה דנגזין, וא"כ מה הורדה איכא בזה דקשרינן מלמטה, הא עכ"פ אית לה מעלה טפי כשקשרו שעושה בה עכ"פ מצוה כל דהו, דהיינו הכריכות שביד משיהו נגזין, כיון דאי אפשר בענין אחר. וכתב שכן נראה משר"ת מוהר"ם פדוואה (סימן פד). ע"ע שם מה שהאריך להפריך דברי הבכור שור (מגילה דף כו:–) שהשיג על דברי הט"ז ה"ל, ע"ש.

ד. המשך דברי המג"א ה"ל – והרב ב"י כתב בסימן לג (ד"ה ואם נפסקה) בשם הגהות מיימוניות (תפילין פ"ג אות מ') אם נפסקה רצועה של ראש יתפרם ויהפוך הרצועה תוך המעברת עכ"ל. אם כן במקום שהיה הקשר תחלה תלוי עתה למטה ואפ"ה שרי הכא נמי כן, עכ"ל. ובמחצית השקל הוסיף – אע"ג דלא ק"ל כהאי הגהות מיימוניות, מכל מקום לענין הורדת קדושה איכא למילף מדבריו דבזה אין חולק עליו.

ה. וז"ל שם – שמעתי בשם זקני הגאון זצ"ל, דיותר להפך רצועה של תפילין וליתן הקצה שלמטה למעלה בבתיים, והביא ראייה מפירוש רש"י פרשת ויצא (כח יא), זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו עשאן הקב"ה אבן אחת, והא עדיין הקנאה לאיזה צד יונח האבן אלא שאין קפידא בזה. ע"ע בזה בשע"ת (סק"א).

ו. המשך דברי המג"א ה"ל – מכל מקום יש לומר דלא דמי [לדין שהביא מהגהות מיימוניות ה"ל], דהתם עכ"פ באותה חתיכת הרצועה יש בו קשר ומה לי שהיה במקום זה או במקום זה, משא"כ כאן דבאותה חתיכה שהיה בו קשר עכשיו לא יהיה בו קשר.

ז. המשך דברי המג"א ה"ל – וגדולה מזו כתבו התוספות בשבת דף צ"ח (ע"א ד"ה הניחא) כשמניחין הקרשים על העגלות גנאי הוא להשים צד העב של קרש סמוך לקרקע אצל צד הקצר שהיה למעלה, ודמי להא דאמר מעלין בקדש ואין מורדין (יומא יב:–) עכ"ל. אם כן כל שכן כאן דאסור כ"ל, ואם אין הרצועה ארוכה כל כך אזי לא יעשה כל כך כריכות סביב היד כ"ל.

ח. וכן בהלכות קטנות (ח"ב סימן נא) פסק להתיר, מובא בבאה"ט (סק"ב). וכן באמרי שפר (כלל יט אות ג') כתב בשם התפארת ישראל להתיר ע"ש. וע"ע במטה יהודה (סימן מב סק"א) מה שהאריך בזה להתיר, והפריך ראיית המג"א מהתוספות ה"ל כדברי רבינו, ע"ש. מובא בקול יעקב (מבעל הכה"ח, סימן מב אות ו').

א. דברי רבינו נסובב על דברי המג"א (סק"ג) שכתב – אם נפסק רצועה של יד סמוך להקשר, צ"ע אם מותר להפוך ראש האחר למעלה ולעשות בו קשר של יד, והחתיכה שהיה בו הקשר יקשור למטה, כמ"ש סוף סימן לג (ס"ה), או נימא דמורידו מקדושתו כיון שהיה בו הקשר והי"ד ועתה יעשה בו כריכת האצבעות. ע"כ תחילת דבריו, ולהלן יובא המשך דבריו בציון לתוך דברי רבינו.

יש להוסיף מדברי הרע"א והמחצית השקל שתמהו על המג"א שהביא ראייה מסימן לג להתיר, שהחתיכה שהיה בו הקשר יקשור למטה בכריכת האצבעות, דהרי שם (רע"א כאן והמחצית ש"ק שם) כתבו דמירי שצריך לכרוך קודם על האצבעות ואח"כ חוזר לכרוך על הזרוע, א"כ יוצא שמקום שהיה הקשר נמצא על הזרוע שהוא מקום שאין בו צד חיוב לכרוך. אמנם לפי מש"כ רבינו שם (סימן לג ס"ה) – ויכול ליכרוך כסדר, דהיינו קודם על הזרוע ואח"כ על האצבעות, יוצא שהחתיכה שהיה בו הקשר נמצא על האצבעות, כלשון המג"א – כיון שהיה בו הקשר והי"ד ועתה יעשה בו כריכת האצבעות, וא"כ ראייה איתנה היא להתיר, ולהיפך מהמג"א מוכח כדברי רבינו שיכרוך כסדר. עיין שם מש"כ מכמה פוסקים שיכרוך כסדר.

ועוד יש מקום לעיין לפי מש"כ רבינו (סימן כז ס"ה) – שאחר שיכרוך הרצועות על היד ועל האצבעות, צריך לעשות קשר י"ד בסוף, והוא מדברי הרמב"ם ועוד כמה פוסקים ע"ש, א"כ יש לעיין דלכאורה ליכא הורדה מקדושתו דהרי יש קשר י"ד גם שם, או נאמר כיון שאינו מעיקר הדין, וצ"ע.

ב. בפע"ח (שער הציצית פ"א) – גם אין לחוש בזה שנוהגין האשכנזים לעשות סימן לטלית, כדי שתמיד יניח הצד ההוא על ראשו. וכ"ה בשעה"כ (ציצית סוף דרוש ב) – ודע שאין להקפיד להניח סימן בטלית לשים תמיד צד א' של הטלית על הראש כמו שנוהגים האשכנזים כי אין שורש למנהג ההוא. מובא במג"א (סימן ח סק"ו) ע"ש. והביא רבינו במעשה ארג (כלים פכ"ח מ"ז) ראייה לדברי מרן האר"י ז"ל, וז"ל: טלייה על הבגד מרוח אחת אינו חיבור משתי רוחות זו כנגד זו חיבור וכו'. א"ר יהודה בד"א בטלית אבל בחלוק מלמעלן חבור ומלמטן אינו חבור (שם). ר' יהודה סובר דכל אלו הפלוגות והחילוקים בטלית שדרך להפכו מלמטה למעלה, ומזה ראייה למרן האר"י, דאין קפידא להפך הטלית, ואין צריכין עטרה לטלית כמנהג, וכו' ע"ש.

ג. וז"ל הט"ז בא"ד שם – ולולי דמסתפינא אמינא מילתא חדתא, דהא דאמרינן בהנך מילי דאסור לעשות מקדושה גדולה קדושה קלה, היינו כ"ז שראויה לקדושה גדולה, אבל אם אינה ראויה לזה רק לקלה, טפי עדיף שיעשו בה לכל הפחות קדושה קלה ממה שתהיה פנויה ותגנוז. וראיה ממטפחות ס"ת שבלה עושין ממנו תכריכין למת וזו היא גניזתה, והא ודאי שבהיותה קיים אסור לעשות כן, אלא ע"כ כיון שטעון גניזה

עטרת זקנים

יומא דהילולא ממאורי הדרות

הרה"ק רבי חיים אלעזר בן רבי צבי הירש שפירא ממונקאטש זצ"ל בעל המנחת אלעזר ב' סיון תרצ"ז

חתן הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זיע"א

תולדותיו

נולד ביום ה' טבת תרל"ב בעיר סטריזוב, לאביו הרה"ק רבי צבי הירש שפירא זצ"ל ממונקאטש בעל הדרכי תשובה, בן הרה"ק רבי שלמה שפירא זצ"ל מסטריזוב ומונקאטש בעל השם שלמה, בן הרה"ק רבי אלעזר שפירא זצ"ל מלאנצוט בעל היודעי בינה, בן הגה"ק המפורסם רבי צבי אלימלך שפירא זצ"ל בעל הבני יששכר, ולאמו הרבנית מרת אסתר ע"ה בת הרה"ק רבי חנינא הורוויץ זצ"ל מאולינוב בנו של הרה"ק רבי יעקב ממעליץ זצ"ל וחתן דודו הרה"ק רבי אלעזר מדזיקוב זצ"ל בני הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זצ"ל בעל הזרע קודש, ונקרא שמו בישראל אלעזר ע"ש זקינו בעל היודעי בינה, בהיותו בגיל שלוש חלה ובהוראת בעל הדברי חיים מצאנז הוסיפו לו השם חיים, מגיל קט ראו עליו שילד פלא הוא הנער, חריף ובעל זכרון נפלא ומתמיד עצום, וראו כי הנער לגדלות נוצר.

נישואיו

בהגיעו לפירקו בשנת תרמ"ז דיברו בו נכבדות עם בתו של הרה"ק רבי שרגא יאיר ראבינאוויטש זצ"ל מביאלברז'י, בן הרה"ק רבי נתן דוד ראבינאוויטש זצ"ל משידלובצא, בן הרה"ק רבי ירחמיאל ראבינאוויטש זצ"ל מפשיסחא, בן הרה"ק רבי יעקב יצחק ראבינאוויטש זצ"ל היהודי הקדוש מפשיסחא, במשך שנותיו כישב בצל חותנו בפולין הרבה להסתופף בצילם של צדיקי פולין, והרבה למד וינק מהם, אחר שעבר כעשר שנים מנישואיו ולא נפקד בזרע של קיימא נתגרש מאשתו הראשונה, וחזר לבית אביו במונקאטש, בחודש חשוון תרס"ז נשא בזווי"ש את הרבנית הצדקנית מרת רחל פערלי ע"ה, בת הרה"ק רבי יעקב משה סאפריני זיע"א מקאמרנא.

בקשר לשידוך הזה סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בשם זקינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל הפרי חיים, כידוע בעיר מונקאטש היה בית מדרש וקהילה גדולה מחסידי קאמרנא, חסידי זקינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל הדמשק אליעזר, (ראש הקהל היה הנגיד רבי חיים אלעזר הארטשטיין ז"ל מגדולי עסקני יחדות אונגארין בימים ההם), וזקינו בעל הדמשק אליעזר כשהזמינו אותו א"ש חסידי קאמרנא במונקאטש לשבות שם על שבת קודש, היה שובת בכפר פטרוניא הסמוכה למונקאטש, כי היה אוהב שלום ורודף שלום, ובורח מפני המחלוקת כמטחווי קשת, ומפני כבודו של רב העיר רבי שלמה בעל השם שלמה, שלא יהיה לו חלישות דעת לא שבת בתוך העיר, באחד השבתות כששבת שם זקינו בעל הדמשק אליעזר, וביום ראשון היה א' דראש חודש ואחד מאנ"ש מחסידי קאמרנא במונקאטש, הזמין את זקינו לסעודת ראש חודש בביתו, והגיע שם ג"כ רב העיר רבי שלמה, למחרת ביום שני ב' דראש חודש הזמין רב

העיר רבי שלמה, את זקינו לסעודת ראש חודש בביתו, כשיצא זקינו מסעודת ראש חודש ליווהו רבי שלמה, יחד עם בנו רבי צבי הירש בעל הדרכי תשובה, וכנדו האברך רבי חיים אלעזר שהיה עוד עם זיווגו הראשון, והזכיר רבי שלמה לזקינו את נכדו האברך רבי חיים אלעזר שיפקד בבנים זש"ק, ואמר לו זקינו כשיבוא אצלינו יושע, וחשב האברך רבי חיים אלעזר שרצונו הוא שישע אליו בתור חסיד ותלמיד, אחר זמן כשהגיע זקינו לשם על שבת קודש בשנית הגיעו אליו לעת סעודה שלישית רעוא דרעוין, רב העיר רבי שלמה שישב בראש השלחן יחד עם זקינו, עם נכדו האברך רבי חיים אלעזר שישב השלישי בשלחן הטהור, בברכת המזון כיבד זקינו את האברך רבי חיים אלעזר בברכת המזון ואמר ער איז מאיינער (הוא שלי) והיה הדבר לפלא, ודודי הרה"ק רבי פינחס נתן מרידיק זצ"ל (בן רבינו בעל הדמשק אליעזר זיע"א), אמר לרבי חיים אלעזר הרי תהיה מוכרח לשתות הכוס כמנהג בית זידטשויב, אמר לו זקינו שלא יהיה מוכרח לשתות הכוס, כי בקאמרנא אין שותים, והושיבו זקינו בראש השלחן מצדו השני ושם יברך ברכת המזון, אחר כמה שנים כשהיה כבר אחר פטירת זקינו, ודודי הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זצ"ל לקחו לחתן בזווי"ש לבתו, וממנה היה לו הזש"ק הבינו למפרע את דברי זקינו הקדוש שאמר שיושע כשיגיע אצלו.

ומסופר שבתו של רבי יעקב משה כנתגרשה מבעלה הראשון, הייתה בצער גדול אמר לה אביה שאל תדאג, עוד תזכי לבעל ת"ח גדול אשר ש"ס בבלי וירושלמי וכתבי האר"י הקודש יהיה שגור על פיו. מגדולי חסידי מונקאטש בירושלים עיה"ק, היה הגה"צ רבי דוד שפירא זצ"ל בעל מחבר ספר שו"ת בני ציון (חותן הגה"צ רבי יהודה אריה דייטש זצ"ל חותן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א) רבו בעל המנחת אלעזר העריצו מאוד וכשביקר בשנת תר"ץ בארץ הקודש אכל רק משחיתתו של רבי דוד שפירא, וכן הזמין אצלו שיכתוב לו מגילת אסתר ושמות הקדושים יהיו באותיות גדולות ובולטות, סיפר רבי דוד הנ"ל כמה שנים אחר נישואי רבי חיים אלעזר עם בת הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זיע"א ולא זכה להיבנות גם ממנה, שלח מכתב לחותנו שיעתיר עליו, וכתב לו בתוך המכתב הרי זקינו רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה כותב בספרו הקדוש זוהר חי, שכל מי שיקדש בטבעת קידושין מסכף עגול מפנים ומרובע מבחוץ, מובטח לו שלא יהיה אשתו עקרה כל ימיה, והשיב לו חותנו במכתב, והיה זה פרשת בלק וכתב והדגיש לסדר כי ברוך הוא, שבוטח הוא שבזאת השנה תתעבר אשתו ותוליד לו זש"ק, ואכן כעבור שנה נולדה לו בתו יחידתו הרבנית חיה פרימא רבקה ע"ה, אך לא הבין על מה רמו לו חותנו כשכתב לו לסדר כי ברוך הוא, כשהשתדך עם בנו של הרה"ק רבי יעקב יצחק

ראבינאוויטש זצ"ל מפאריצבה ולקח את בנו ר' ברוך יחושע ירחמיאל לחתן, אמר עכשיו מבין אני מה שכתב חותני לסדר כי ברוך הוא, שהחתן לה יהיה שמו ברוך.

רבנותו

ביום ט"ז תשרי תרע"ז נסלק אביו הרה"ק רבי צבי הירש, ובנו יחידו רבי חיים אלעזר מילא מקומו וישב על כיסאו ברבנות העיר מונקאטש, כשעבר שריבט ההנהגה לידו נשא את משא העם על שכמו, שמעו היה מפורסם בכל הארץ ורבים החליפו עמו שו"ת בהלכה ובאגדה ה"ה הנדפסות בשו"ת מנחת אלעזר שלו.

גם רבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל הפרי חיים אחר מלחמת העולם הראשונה, כשגר בעיר אונגוואר הסמוכה למונקאטש, ודרכי ציון אבילות, כשגבולות הארץ היו סגורות אין יוצא ואין בא, ולא היה בידו להגיע להסתופף בצל אביו רבינו הגאון הקדוש רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, נסע רבות למונקאטש בצילו של ש"ב בעל המנחת אלעזר חתן דודו, והפליא והפליג רבות מגודל עבודת תפילתו ואמירת דברי תורתו, וכמים הפנים אל הפנים היה רבי חיים אלעזר מחבבו והיה אומר אחר אמירת דברי התורה, רק רבי חיים יעקב הבין את כל דברי התורה שאמרת. וגם אמר שניכר עליו שהוא נכדו של ההיכל הברכה.

בשנת תרפ"ב יסד הישיבה הקדושה דרכי תשובה בעיר מונקאטש, כשהוא בעצמו עמד בראשות הישיבה ואמר בו שיעורי תורה, הרבה תלמידים מכל הגליל באו ללמוד בין כותלי הישיבה, גם רבינו בעל הפרי חיים שלח את בנו יקירו, רבינו הגאון הקדוש רבי שלום מקאמרנא זיע"א בעל המעשה שלום ללמוד בישיבה הקדושה שם, מגדולי וחשובי תלמידי הישיבה היה רבינו בעל המעשה שלום, חביב מאוד לרבו ראש הישיבה בעל המנחת אלעזר היה רבינו, ואף סמך ידיו עליו שיוציא לאור עולם את הספר שלו תיקון עולם, בכתר הוראה נתעטר שם רבינו הקדוש ע"י הראב"ד דמונקאטש רבי דוד שליטעל זצ"ל.

הסתלקותו

ביום הושענא רבא האחרון לימי חייו שנת תרצ"ז נכנס רבי חיים אלעזר לתפילת היום לבוש בבגד לבן שירש מחותנו הרה"ק רבי יעקב משה מקאמרנא זצ"ל, אחר התפילה כשישב בסוכה אמר לאשתו הרבנית הנה אביך ביקש שפעם אחת אלבש את בגד הלבן שלו לאמירת הושענות, הדבר היה לפלא בעיני הרבנית והמקורבים מה יום מימים שכבר עבר רבות בשנים מאז שנסתלק חותנו ולמה רק בשנה הזאת לבשו, אך כשביום ב' סיון באותה השנה נסלק הבינו למפרע מה שחזה זאת השנה יהיה השנה האחרונה על אדמות וע"כ קיים צוואת חותנו. סוף ימיו ידע חולי ומכאוב וביום ב' סיון כחצות הלילה נסתלק לבית עולמו ונטמן בעיר מונקאטש על יד מקום מנוחת אבותיו אביו וזקינו רבני מונקאטש.

לבקשת רבים אנו ממשיכים את מכירת ספרי רבותינו הקדושים במחיר מוזל עד חג השבועות הבעל"ש

30 שקל במקום 45	דמשק אליעזר על האדרא זוטא	150 שקל במקום 200	חומש היכל הברכה
40 שקל במקום 50	היכל השבועות על גסכת שבועות	200 שקל במקום 250	זוהר חי על הזוה"ק
40 שקל במקום 50	פני זקן על גסכת שקלים	45 שקל במקום 60	דמשק אליעזר על הזוה"ק (כל חלק)
	20 שקל במקום 35		שבת שלום ומבורך ענייני שב"ק

המכירה תתקיים בבית המדרש עטרת שלום - קאמרנא, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים, בין השעות: 8:00 - 3:30

יש אפשרות למשלוחים לכל הארץ, לפרטים: 052-7643092